

AMBICIOZNA, A TUDI ETIČNA

Petra Arula
Foto: Getty Images/OSEBNI ARHIV

Je kariera zate pomemben del življenja, ki ga ne prepuščaš naključjem? Rada opravljaš svoje delo, želiš se izpopolnjevati in tudi napredovati? Bravo, punča!

Si že začrtala svojo pot in veš, kako naprej, da boš dosegla in celo presegla čim več svojih ciljev?

Ambiciozneži svojo stroko pogosto poznajo do pičice natančno. Pa vendarle se včasih zgodi, da jih prehití kdo, ki je spretnejši v odnosih, ali pa kdo, ki je velik manipulator. Zapomni si: če boš delala etično – torej tako, da boš vedno stala za svojimi dejanji in odločitvami, tako da ti svojih razmišljaj nikoli ne bo nerodno povedati komurkoli, boš v resnici mirna in bo tvoje napredovanje na službeni lestvici resnično uspešno, čeprav kdaj to ne bo videti na prvi pogled. Dodaten plus: ob takšni karieri boš rasla, se uresničevala in osrečevala. Kako po kariernih stopniščah, a ne preko trupel, nam je zaupala dr. Lucija Mulej Mlakar, soavtorica etičnega kodeksa Združenja Manager, profesorica na Gea Collegeu, kjer predava predmet Etika in organizacijska kultura, in osebna svetovalka na www.budnjani.si. "V svoji profesionalni karieri sem pogosto naletela na ljudi, ki kršijo vse standarde. Okoli sebe naberejo prodane duše, ki so za svoj interes pripravljene narediti kar-koli," opozarja dr. Mulej Mlakar, ki poudarja, da je vprašanje etike najzahteveneže med vsemi človeškimi vprašanji. Etična dilema nastane takrat, ko ne vemo, kaj je prav in kako narediti nekaj tako, da bo za vse najbolje. "Prava etična dilema nastane, ko si na vrsti, da se odločiš in s tem prevzameš odgovornost! Takrat, ko si na vrsti, da pokažeš smer. Nastopi, ko nimam obrazcev in pravil, kako delovati!"

“
Sposobni ljudje etike ne kršijo.
– Lucija Mulej Mlakar

Samo besedičenje o etiki ne celi ran in s tem se soočajo dobrí voditelji, uspešni župani, dobre mame in ljudje, ki se trudijo za dobro: pogosto so v dilemah.”

ETIČNA V ŽIVLJENJU – ETIČNA V POSLU

Na vprašanje, kaj je etično v poslu, strokovnjakinja odgovori: "Tisto, kar je etično v življenu, kar spoštuje dostojanstvo vpleteneh: zaposlovalcev, zaposlenih, družbe. Sposobni ljudje etike ne kršijo. Prav tako ne obrekujejo, ker imajo delo in težave, ki jih je treba reševati. Neetičnost je pogosto povezana z lenobo, napuhom, nevoščljivostjo in predvsem: dolgčasom. Zaposlen človek je odgovoren do sebe in drugih. Lenuh ni odgovoren do nikogar. Narava našega notranjega sveta torej močno določa, kakšni bomo kot ljudje. Pomembno je, da skrbimo za ta notranji svet. Etiko je torej treba živeti in se za njo vsak dan truditi, tako doma kot v službi, tako zasebno kot javno."

SIVE CONE

Si torej neetična, ker na primer nisi plačala računov, ker jih tvoji naročniki niso plačali tebi? Dr. Mulej Mlakar pravi: "V večini primerov pri vprašanju etike in posla ne gre zgolj za pravno korektnost ali zakonska določila. Dostojanstvo je velikokrat kršeno, tako pri delodajalcih kot pri zaposlenih. Po drugi strani so pravila igre pogosto zelo neusklajena z realno sliko, realnimi potrebami in življenjsko logiko. Zato ljudje in podjetja kršijo občo etiko in včasih s tem naredijo uslugo sebi, drugič delavcu, tretjič zdravemu razumu ... Nič ni črno-belo. Posel in realnost sta dve področji. Če si na primer podjetnica in imaš cel kup neplačnikov, ne moreš plačati računov, ne moreš dati plač in plačati prispevkov! Neetičen je sis-

tem, ki to dovoli. A sistem za svojo neetičnost praviloma ne odgovarja."

CILJ: VREDNOTE DOBREGA

Kaj je zares pomembno?!

Dr. Mulej Mlakar pravi, da je pomembno razumeti pojem dostojanstva (dostojanstven človek se drži načel časti, iskrenosti in dobromarnosti) in nanj opozarjati. Enako velja za integriteto (človek je uskljen kot osebnost in kot akter, ki deluje v skladu z vrednostmi).

"Tako dostojanstvo kot integrleta sta povezana z držo, ki sledi vrednotam dobrega. Lahko se ti seveda zgodi, da z opozarjanjem na določene napake po tebi planejo tisti, katerih interes ogrožaš. A danes si kot posameznica močno zaščiteni z množičnostjo in dostopnostjo informacij in globalnih mrež, zato napadi na ljudi, ki se postavijo na stran dobrega, niso več tako samoumevni ali enostavni. Če ima človek dostojanstvo in integriteto, bo tudi etičen. Ker pa kapitalizem ljubi ljudi brez načel, hrbitnice, stila in smeri, ukinja koncept časti in poštenja. Nagrajuje plehrost in pravljeno reči DA slabemu ne glede na ceno. Zato lahko majhnim v duhu sploh uspe," razkriva strokovnjakinja navidezne zmage neetičnih ljudi.

PREKO TRUPEL

Tudi ti verjetno poznaš koga, ki je brezobzirno prilezel do stolčka. Dr. Mulej Mlakar pravi, da se takšno obnašanje ne dogaja le v poslu in označuje osebo, ki ji ni mar za nič drugega kot za lastno korist. "Ljudje, ki

tako delujejo, so duhovno slepi, notranje prazni.

Zadovolji jih le denar, simboli moči (določena znamka torbic, čevljev, avtomobilov), specifična družba (ljude s statusi in vplivom) in mnenja drugih. Pogosto uporabijo dobre in srčne ljudi kot odrivne deske, da pripeljajo višje. So brezobrazni in polni narcisizma. V današnjem svetu je obsezenost s seboj in lastnimi izdelki grozljiva. Več kot dober pogovor jim pomenijo številke, temujojo s številom stikov na družbenih omrežjih in gledajo le na to, kdo jih bo opazil. Za pozitivna mnenja o sebi nadajo vse. Pazijo na to, da se ne zamerijo tistim, za katere so prepričani, da so zanje pomembni," razlagata strokovnjakinja. Če si opazila, da se tem ljudem v očeh nikoli ne zalesketa sreča, veš, da je njihovo zadovoljstvo zgoj navidezno. Naj te njihovi lažni nasmeški ne zmedejo, in čeprav bo tvoja pot do želenega cilja daljša, ne obupaj – v resnici bo slajša. Pa tudi na želenem 'stolčku' boš sedela večno bolj sproščeno ...

KDO SO TISTI, KI SO ZA SVOJ NAPREDEK PRIPRAVLJENI POTEPTATI DRUGE?

"Ti ljudje so posnemovalci in vseh tistih, ki so naravno kreativni, ne marajo, saj so sami brez vsebine, zato jih ogroža domala vsak. Če imaš v sebi vir idej in dobromarnost, se nikoli ne boš počutila ogrožena. Navidezni ugled seveda lahko kupiš, ker je marsikdo za 'uspeh' danes pravljjen prodati dušo. Po moji oceni pa je pravi uspeh to, da človek ohrani zvestobo sebi ter ohrani

svoj jaz. Moja definicija uspeha je integriteta, in ne dobiček!"

KAJO TOREJ NAPREJ, ČE SI SOUTNA IN ETIČNA MED PRODANIMI DUŠAMI?

"Vsem puncam, ki imajo težave zaradi pokvarjenih sodelavcev, svetujem, da dvignejo glavo in se ozrejo po vseh tistih gospah in damah, ki so to pot prehodile pred njimi. V Sloveniji je veliko mentorjev in žensk, ki odpriajo svoja vrata prek pisane besede in dogodkov in ti pomagajo čez težke izkušnje ter te usmerjajo pri nadaljnji karieri." Zavedaj se, da se ti ljudje znajdejo na tvoji poti zato, da se nekaj naučis.

ETIČNA V NEETIČNEM PODJETJU?

Te mika delovno mesto v podjetju, ki ni skladno s tvojimi prepričanji, pa naj gre za to, da izkoristi ljudi, dela poskuse na živalih, izpušča velike količine nevernih snovi v zrak ali vodo? Boš neetična, če boš postala del tima z drugačnimi vrednotami, kot jih živiš sama? Odločitve včasih res niso lahke. Naša sogovornica te spodbuja: "Drža od človeka zahteva angažma. Poslušati je treba vest in verjeti v rast. V to, da te nihče ne more za dolgo ustaviti. Lahko te malo upočasni. A svet je velik, dobrih ljudi pa je tudi zelo veliko, samo iskat je treba na pravih koncih." ■

NINA SLAPŠAK, EKO RAZISKOVALKA IN RAZVIJALKA, TEKMOVALKA NATEČAJA STARTAJ SLOVENIJA

MOJ MOTO PRI POSLU:
"Dobro se z dobrim vrča!"

EKO ZA KAKOVOSTNO ŽIVLJENJE:

"Živimo v okolju, ki si ga ustvarjamo, in za kakovostno življenje potrebujemo okolje, ki ne vsebuje nevarnih kemičnih spojin, ki slabijo naš imunski sistem in ogrožajo tudi druga živa bitja. Le mi sami si lahko ustvarimo kakovostno življenje oziroma bivanje."

ZAKAJ PRALNI PRŠEK?

"Raziskovala sem, kako bi lahko prali brez sintetičnih dodatkov, kot so parfumi, encimi, fosfati, konzervanti, alkoholi. Ker takšnega izdelka še ni bilo na trgu, sem začela raziskovati in razvila popolnoma naravni pralni pršek, ki ima: naravno sestavo, čisti vitalne dele pralnega stroja, je veganski izdelek, ne obremenjuje okolja in ne potrebuje dodatnega melčalca."

ZAME JE ETIKA V POSLU:

"Enaka kot v osebnem življenju! Sledim reku: Ne storil drugemu tega, česar nočes, da drugi storil tebi."

SPOROČILO BRALKAM COSMOPOLITANA:

"Mala dekleta s sanjami postanejo ženske v viziju!"